

CLASS KOMPANIYASINING TELEMATICS TIZIMI ISHINI TAHLIL QILISH.

*Keldiyorov Rafiq Normurodovich-Qarshi irrigatsiya va agrotexnologiyalar instituti
“Qishloq xo‘jaligida innovatsion texnika va texnologiyalar” kafedrasida stajyor
o‘qituvchisi.*

*Xudoyberdiyev Sherzod Ziyodullo o‘g‘li-Qarshi irrigatsiya va agrotexnologiyalar
instituti “Umumtexnik fanlar” kafedrasida stajyor o‘qituvchisi.*

Annotatsiya: Claas kompaniyasining TELEMATICS tizimi bizga har bir sohaning imkoniyatlaridan maksimal darajada foydalanishga yordam beradi. Bu esa ishlar va xizmatlarni yaxshilash va resurslardan samaraliroq foydalanish imkonini beradi.

Kalit so‘zlar: Claas kompaniyasi, TELEMATICS tizimi, resurs, shaxsiy kompyuter, tahlil qilish, fermer xo‘jaligi, axborot berish.

TELEMATICS tizimi to‘rtta usulda xarajatlarni kamaytirishga yordam beradi. Bular, xabar berish, tahlil qilish, optimallashtirish va hujjatlashtirish – raqamli ma’lumotlarni uzatish tizimi.

Hujjatlashtirish – raqamli ma’lumotlarni uzatish tizimi - uzluksiz ravishda ulangan kombaynlar, yem-xashak yig‘ishtirish mashinalari va traktorlardan ish ma’lumotlarini, kuzatuvlarini va hosil ma’lumotlarini olish va hujjatlashtirish imkonini beradi. Barcha ma’lumotlar mobil telefon tarmog‘i orqali mashinalardan TELEMATICS portaliga uzatiladi, ular qayta ishlanadi va saqlanadi. Bu esa shaxsiy kompyuter, noutbook yoki smartfondan foydalangan holda TELEMATICS veb-sayti orqali real vaqt rejimida onlayn yoki retrospektiv tarzda ma’lumotlarga kirish va baholash yoki ularni har qanday umumiy fermer xo‘jaligini boshqarish dasturiga eksport qilishi imkonini beradi.

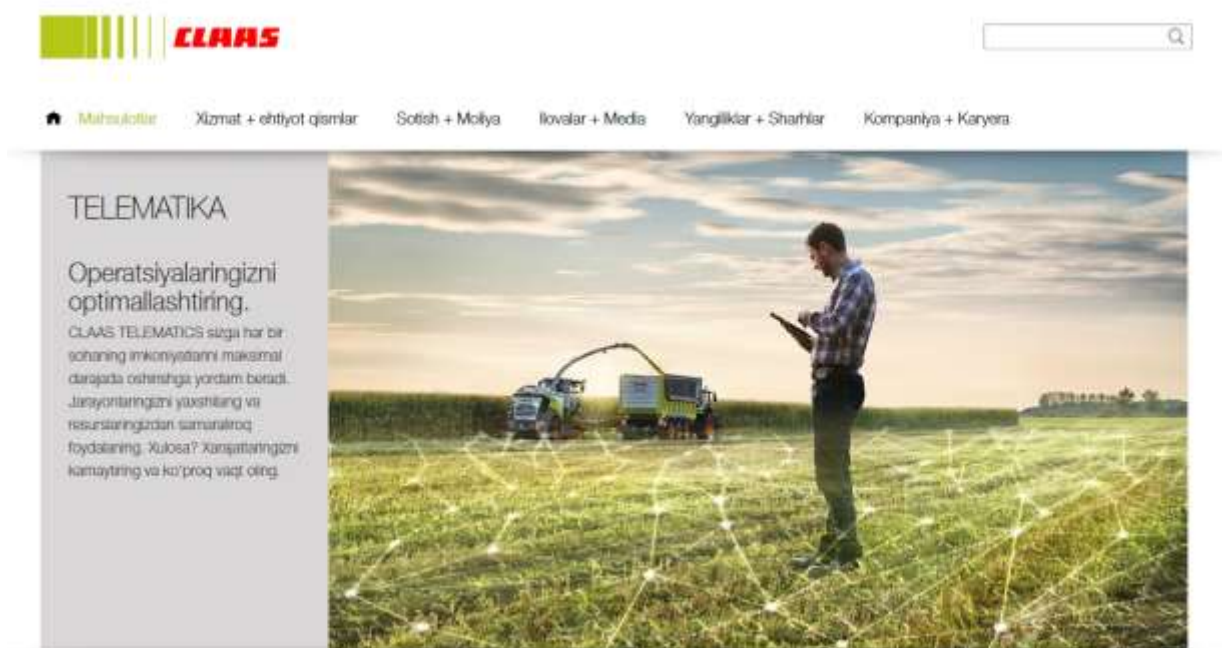
Xabar berish - barcha mashinalarni kuzatib borish, butun dalaning barcha asosiy ma’lumotlari istalgan vaqtda tayyor bo‘ladi. Deyarli barcha traktorlar va o‘rim-yig‘im mashinalari yoqilg‘i sarfi, ish holati, joylashuvi bo‘yicha boshqaruvchiga ma’lumot yuboradi.

Xabar berish tizimi orqali ma’lumotlarga tez va oson kirish mumkin. Ofis kompyuteridan TELEMATICS portalida orqali butun dalani ko‘zatib borish mumkin. Shuningdek, ilova orqali harakatdagi eng mos mashina ma’lumotlariga kirish mumkin.

Tahlil qilish (resurslarni kuzatib borish) - resurslardan qanchalik to‘g‘ri foydalanilayotganini bilish uchun mashinalar qanday ishlayotgani va xodimlar mashinaning to‘liq imkoniyatlaridan foydalanish uchun yordamga muhtojmi yoki yo‘qligini bilishi mumkin. Tahlil qilish funktsiyalari mashinalar qayerda, qachon va

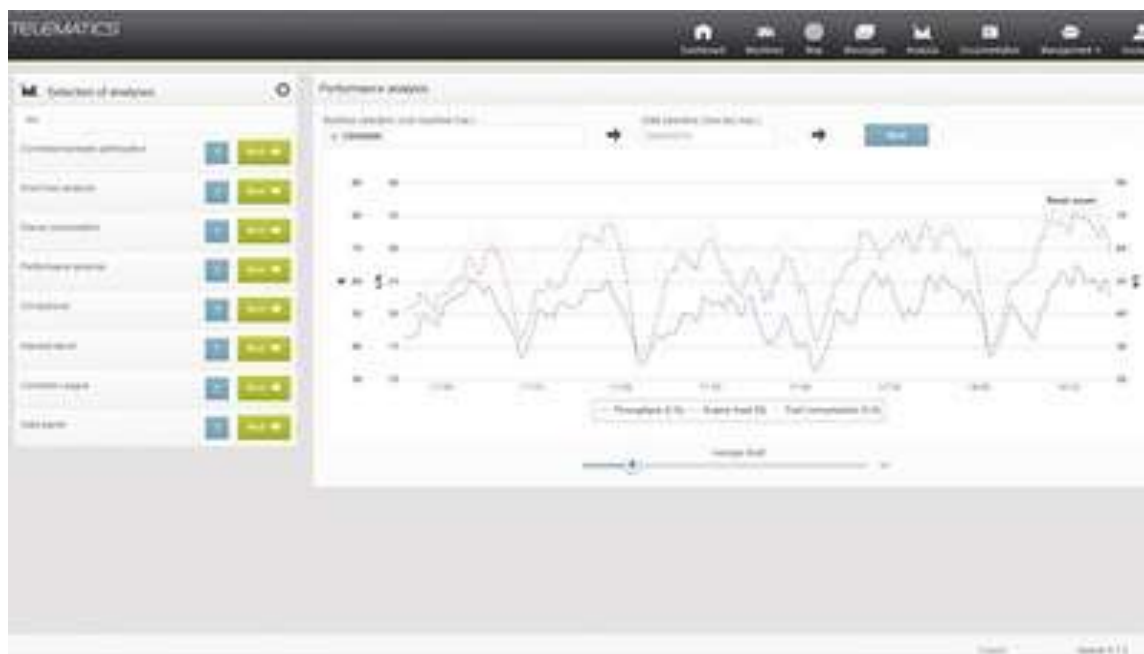
qanday ishlayotganligi haqida aniq ma'lumot beradi. Yig'im-terim jarayonlari va mashina logistikasini optimallashtirishga yordam beradi, mashinalarning umumiy ish faoliyatini yaxshilaydi va muammolarni o'z vaqtida aniqlashga yordam beradi, shunda ularni tezda hal qilish mumkin.

Optimallashtirish xarajatlarni kamaytirish – TELEMATICS tizimidan foydalanishning asosiy maqsadi kundalik mashinalarni joylashtirish xarajatlarini kamaytirishdir. Tahlil funktsiyalari optimallashtirish imkoniyatlarini o'z vaqtida aniqlashga yordam beradi.

1-rasm. TELEMATICS tizimidan foydalanish

TELEMATICS tizimi ekin maydonlarini aniq hujjatlashtiradi. Fermer xo'jaligini boshqarish dasturi bilan birgalikda foydalanilganda, u fermerlarga shaxsiy dala ma'lumotlarini to'plash uchun zarur bo'lgan barcha ma'lumotlarni taqdim etadi.

2-rasm. Dala ma'lumotlarini to'plash

TELEMATICS tizimi quyidagi ishlarni ishonchli tarzda yozib oladi:

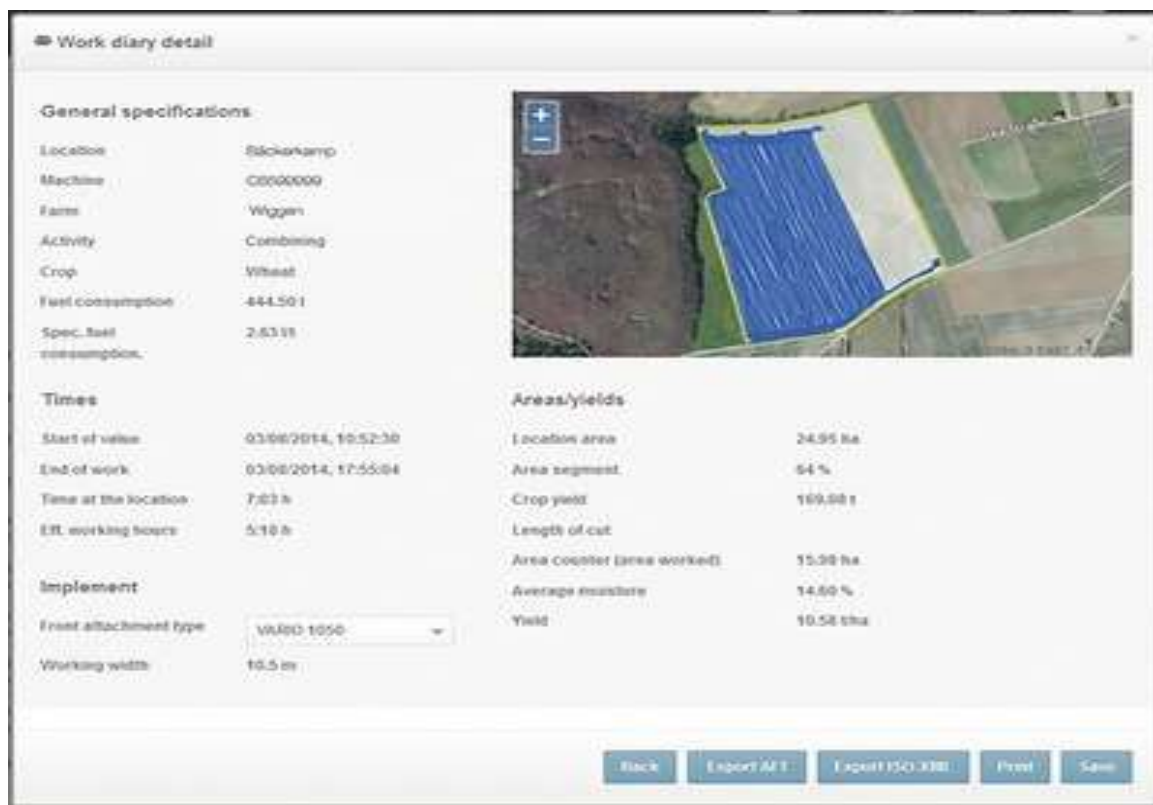
- ish vaqtlarini;
- ish jarayonlarini;
- yonilg'i iste'molini;
- mashina pozitsiyalarini;
- hosildorlik va boshqa agrotexnik ma'lumotlarni.

Shuningdek, TELEMATICS tizimi operatsion xarajatlar haqida aniq ma'lumot beradi va bajarilgan ishlarni kuzatib borish va uni qiyosiy ko'rish imkonini beradi. Bundan tashqari, eslatmalar va hisob-fakturalarni chop etish uchun zarur bo'lgan barcha ma'lumotlarga tez va oson kirish mumkin.

TELEMATICS tizimidan foydalanish juda ko'p vaqtni tejashga yordam beradi.

TELEMATICS tizimidagi Avtomatik hujjatlash funksiyasi ma'lumotlarni to'plash va baholashning eng qulay usuli hisoblanadi. Ushbu modul ish yukini sezilarli darajada kamaytiradi va shu bilan birga ma'lumotlarni qayta ishlash ishonchligini oshiradi.

Das tizimi – ma'lum bir mashinaning ishlayotgan maydonini aniqlaydi, dala chegaralari va qayd etilgan treklarga asoslangan dalaga oid hujjatlarni ishlab chiqaradi, ma'lumotlarni har bir ish uchun alohida qayd qiladi va dala chegaralarini to'g'ridan-to'g'ri aerofotosuratga chizish imkonini beradi (3-rasm).

3-rasm. Dala chegaralarini to'g'ridan-to'g'ri aerofotosuratga chizish.

TELEMATICS ilovasidan foydalanish

iOS va Android uchun TELEMATICS ilovasi TELEMATICS portali kabi intuitiv operatsion tizimidan foydalanadi. “Axborot berish, tahlil qilish, optimallashtirish” funksiyalari ishning borishini kuzatib borishga yordam beradi.

TELEMATICS tizimi foydalanish avzalliklari:

- barcha mashina ma'lumotlariga tezda kirish;
- avtomatik hujjatlarda xulosalar va holatlarni ko'rish;
- ish jarayoni haqidagi asosiy ma'lumotlarga kirish;
- o'rnatilgan navigatsiya funksiyasi orqali mashinaga eng qisqa yo'lni topish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Astanaqulov K.D. Aniq qishloq xo'jaligi tizimlari. Darslik. – Toshkent: “TIQXMMI” MTU, 2022. – 295 b.
2. Астанақулов К.Д., Балабанов В.И.. Основы точного земледелия / Учебник – Т.: ТИИИМСХ, 2021. – 321 с.
3. Shoumarova M., Abdillayev T. Qishloq xo'jaligi mashinalari. – T.: “O'qituvchi”, 2018. – B. 327-348.
4. Mamatov F.M., Temirov I.G'. Qishloq xo'jalik mashinalari. Toshkent. «Vorish-nashriyot» 2019 y. -630 b.
5. <https://content-academy.claas.com/WBT/telematics/ru/wbt-00/#herzlich-willkommen>